

SHABBAT שבת שלום SHALOM

Februari 22, 2020 - 27 Sjevat, 5780

Parasja van de week

מִשְׁפָּטִים

Misjpatiem

PARASJA: Exodus 21:1-24:28

HAFTARA : Jeremia 33: 25 - 34:22

BESORA: Mattheüs 25:31-46

WJAFC

World Jewish
Advetist

Friendship
Center

LATEN WE SAMEN BIDDEN

We bidden elke week voor de Joodse Vriendschapsbediening en hun partners. Ik stel voor, om van 23 tot 29 Februari te bidden voor Paula Sanders, leider voor de Joodse Adventistische bediening in Fletcher, North Carolina, Verenigde Staten. Laten we bidden voor haar bediening en gezin.

Een wekelijkse nieuwsbrief van informatie en voorlichting gepubliceerd door de World Jewish Adventist Friendship Center onder de paraplu van de Algemene Conferentie-Departement Adventist Mission wjafc.globalmissioncenters.org

SHABBAT שבת שלום SHALOM

Februari 22, 2020 - 27 Sjevat, 5780

Editie 867

Auteur

Engelse Editie : ©

Richard-Amram Elofer
richard@elofers.com

Spaanse Editie

Claudia Mascero

Masiero.ca@gmail.com

Russische Editie:

Alexandra Obrevko

sashok_1@mail.ru

Franse Editie:

Sabine Baris

Sabinebaris@gmail.com

Portuguese Editie

Carlos Muniz

cdmuniz@gmail.com

Nederlandse Editie:

Nederlandse Vertaalteam

Editor. **Hubert Pauletta**

h_pauletta@outlook.com

In Deze Editie

Nieuws.....	3
Parasja.....	4/6
Haftara.....	7
Besora-Apostolisch.....	7/8
Inspiratie hoek.....	9/10
Vert -Traditie	10
Kids.....	10

©Darlan Grossi e Leticia Assef

website:WJAFC

wjafc.globalmissioncenters.org

om u in te schrijven voor onze [nieuwsbrief/parasja](#). om enkele (hulp)middelen te downloaden sjabbat school lesboek in het hebreuws en andere documenten).

[shalom adventure magazine online:](#)

www.shalomadventure.com

als u artikelen, wilt lezen, video's bekijken, inlichting over het jodendom en Israël, deze website is speciaal voor u.

Russische Website:

<http://www.boruh.info/> Dit is een Russische website, met veel artikelen en de parasja wordt wekelijks hier geplaatst.

Richard Elofer spreekt in Rhyl Kerk, Wales

Onze vele vrienden in de het Verenigd Koninkrijk zullen blij zijn te horen over enkele samenkomsten gepland in Rhyl, Wales. Dr. Richard Elofer is uitgenodigd om te prken op Sjabbat 7 Maart in de Zevendedag Adventgemeente Rhyl.

Drie samenkomsten zijn gepland: Om 9:15 am zal Dr. Elofer een Bijbelstudie leiden over Daniel 9, een belangrijke tekst die de relatie tussen Israel en de kerk krachtig treft. Na vurig bidden voor de vergiffenis van Israel en voor de stad Jeruzalem, ontving Daniel bezoek van de engel Gabriel, die hem de bekende profetie van de zeventig weken openbaarde, beginnende met vers 24. Waar gaat deze profetie over?.

Bij de aanbiddingsdienst volgend op de Bijbelstudie, zal de titel van de dienst zijn "Israel en de Kerk", gebaseerd op Galaten 4:22-31.

Alle bezoekers zijn uitgenodigd voor de lunch, volgend op de aanbiddingsdienst. De samenkomst in de middag zal de relatie van Jezus met het Joodse volk van zijn tijd bestuderen. Leden en gasten zullen de gelegenheid krijgen om hun vragen te stellen betreffende deze onderwerpen. We hopen door deze discussies, dat alle aanwezigen Inzicht zullen krijgen over de drievoudige relatie tussen Israel, Jezus en de Kerk.

Poerim, de Dag als Kippoer

Na het vieren van Toe-Bisjvat op 10 Februari bereidt het Joodse volk zich nu voor op de viering van Poerim op 10 Maart. Iedereen kent het verhaal achter deze viering, toen Israel in gevaar was blootgesteld te worden aan een algehele vernietiging in Perzie gedurende de tijd van Ester.

Er was een man genaamd Haman, zoon van Hammedatha de Agagiet. Haman was een Agagiet, dat betekent een afstammeling van Agag, Koning van Amalek, de vijand van Koning Shaul. Deze man haatte de Joden, to het punt, dat hij alle Joden wilde uitroeien, die woonden in het Perzisch Koninkrijk gevestigd door Cyrus de Grote.

Haman was een van de grote antisemitisten van de geschiedenis. Deel van de reden, dat hij zo tegen de Joden was, was dat onder andere omstandigheden hij koning had kunnen zijn geweest, daar hij een afstammeling was van Koning Agag, maar er was niet langer meer een Amalekieten troon voor hem om te beklimmen. Waarom? Omdat Shaul, de koning van Israel zegevierde over Koning Agag en hem verwijderde van het koningschap van Amalek. Inderdaad, we lezen in de Bijbel, Agag, de koning van Amalek, greep hij levend, maar het gehele volk sloeg hij met de ban door de scherpte des zwaards. Saul echter en het volk spaarden Agag. (1Sa 15:8-9)

Aan de andere kant hebben we Ester en haar neef Mordecai, zoon van Jair, de zoon van Shimei, zoon van Kish, een Benjamite. Mordecai was een afstammeling van Kish, van de stam van Benjamin. Het boek van Samuel weer lezend, ontdekken we wie Kish was: *"Er was een man uit Benjamin, Kis geheten, de zoon van Abiël, de zoon van Seror, de zoon van Bekorat, de zoon van Afiach, een Benjaminit, een vermogend man; (1Sa 9:1).* Kish was de vader van Shaul.

Meer dan 500 jaren later, Introduceert het boek van Ester ons bij twee afstammelingen van deze koningen van weleer Shaul en Agag. De afstammelingen van Agag waren nooit vergeten, waarom ze niet langer koningen waren, de reden was dat een Jood ze had verwijderd van de troon en een andere Jood had hun voor Agag vermoord: *"Toen zeide Samuël: Breng Agag, de koning van Amalek, bij mij. Welgemoed ging Agag naar hem toe, want hij zeide: Voorwaar, de bitterheid van de dood is geweken. Maar Samuël zeide: Zoals uw zwaard vrouwen kinderloos maakte, zo zal onder de vrouwen uw moeder kinderloos worden. Daarop hieuw Samuël Agag aan stukken voor het aangezicht des HaSjeem te Gilgal. (1Sa 15:32-33)*Samuel gehoorzaamde alleen de stem van *HaSjeem*, maar Haman was woedend op de Joden en wilde wraak nemen.

HaSjeeem was echter daar, Zijn volk beschermend. Het lijkt vreemd dit te zeggen, terwijl we weten, dat het boek van Ester de naam van G-d niet noemt. Maar de Joodse geleerden hebben in dit boek de interventie van Hashem gezien, ook al hebben Christelijke geleerden niet altijd hebben begrepen waarom dit boek in de Bijbel is.

De geschiedenis van *HaSjeem's* volk is vol van wonderen, niet alleen het wonder van de Uittocht, dat we deze dagen bestuderen, maar ook door heel de geschiedenis van Israel. En van van tijd tot tijd neemt een wonder de verschijning aan van een reeks van natuurlijke gebeurtenissen. Mordecai was zich bewust van de leiding van *Hashem*, zelfs tijdens de grote zonde van Ester toen ze een niet-Jood trouwde, de koning van Perzie. Mordecai nam de Goddelijke voorzienigheid waar en zei tegen haar: *"...en wie weet, of gij niet juist met het oog op deze tijd de koninklijke waardigheid verkregen hebt. (Est 4:14)* Het feest van Poerim viert de grote bevrijding van de Joden, en om deze reden hebben geleerden een relatie gezien tussen *Jom Ha-kippoerim*, "de dag als Kippoerim" en Poerim. Zoals Kippoer de meest plechtige dag is, is Purim de meest vreugdevolle dag van de Hebreeuwse kalender.

מִשְׁפָּטִים

Exodus/ Sjemot 21:1-24:28

Israël ontvangt een reeks wetten, betreffende sociaal recht. De onderwerpen omvatten: - Juiste behandeling van Joodse dienaren; - De verplichtingen van een echtgenoot naar zijn vrouw; - Sancties voor het mishandelen van mensen en voor het vervloeken van ouders, rechters en leiders; - Financiële verantwoordelijkheden voor schade, toegebracht aan mensen of hun bezit, door onszelf of door een levend of levenloos bezit van ons, of door een eigen gegraven put - Betalingen voor diefstal; - het niet inleveren van een voorwerp, waarvoor men de verantwoordelijkheid had, om over te waken; - Het recht van zelfverdediging, van een persoon die beroofd wordt.

Andere onderwerpen omvatten: - Verboden tegen verleiding, hekserij, bestialiteit en offers aan idolen - De Tora waarschuwt ons om de bekeerling, de weduwe en de wees te behandelen met waardigheid, en om leugens te vermijden – rente wordt verboden en de rechten betreffende zakelijk onderpand zijn beperkt. De verplichtingen van betaling aan de Tempel zouden niet moeten worden vertraagd het Joodse Volk moet, zelfs voor wat voedsel betreft, heilig zijn. -De Tora onderwijst het juiste gedrag voor rechters en juridische procedures. -De bevelen van Sjabbat en het Sjabbatjaar worden beschreven. -Drie keer per jaar - Pesach, Sjavo'e'ot en Soekkot - moeten wij naar de Tempel komen. De Tora besluit deze lijst van wetten met een wet van kasjroet - melk en vlees niet te mengen.

G-d belooft dat hij het Joodse Volk naar het Land van Israël zal leiden, hen te helpen om de inwoners te verdrijven, en vertelt hun, dat zij, door Zijn bevelen te vervullen, zegeningen zullen brengen voor hun natie. De mensen beloven, om te doen en te luisteren naar alles wat G-d zegt.

Mosje schrijft het Boek van het Verbond, en leest het voor aan het volk. Mosje beklimt de berg en blijft daar 40 dagen, om zo de Twee Stenen Tafelen te ontvangen.

SJABBAT SJEKALIEM.

Het grootste deel van het jaar, wordt de Sjabbat wanneer we parasja Misjpatiem lezen Shabbat Sjekalim genoemd.

Het is de laatste Sjabbat vóór de laatste maand van het religieuze of liturgische Joodse jaar, de maand Adar. Laten we niet vergeten, dat volgens de Bijbel de eerste maand van het jaar niet de maand Tisri (Rosj Hasjana) is, maar de maand Nissan, de maand van het Pascha (Exodus 12: 1). Voor het Joodse volk is de eerste maand van het jaar erg belangrijk. Volgens geleerden was tweeduizend jaar geleden de cyclus van de parashot niet na Soekkot begonnen zoals nu, maar in de maand van Nissan. Om het Joodse volk voor te bereiden op het komende feest van Pesach en de maand Nissan, begon de laatste Sjabbat voor Adar aan een cyclus van vier Sjabbatten; *Sjabbat Teroema*, *Sjabbat Zachor*, *Sjabbat Parah* en *Sjabbat Hachodesj*.

Om deze speciale Sjabbatten te markeren, neemt het Joodse volk twee Tora-rollen uit de heilige ark, de eerste om de reguliere parasja van de week te lezen, (deze week Misjpatiem) en vlak na het lezen uit de tweede rol, een kort gedeelte van parasja Sjekaliem (Exodus 30:15-16), waar G-d elk lid van zijn volk vraagt om een halve sjekkel bij te dragen, aan de kosten van het Heiligdom (later de tempel). Een andere wijziging van de liturgie van deze vier Sjabbatten is, dat de Haftara (lezing van de profeet) niet in verband staat met de reguliere parasja voor de week, maar met de *Maftir* of tweede tekstlezing gelezen uit de tweede Tora -rol.

DE GEHELE TORA GEOPENBAARD OP DE SINAI...

De parasja begint met te zeggen; *W'eeleh Hamisjpatiem הַמִּשְׁפָּטִים וְאֵלֶּה*. Rashi verklaart, dat deze parasja begint met het voorvoegsel *Wa* "en", om ons te onderwijzen dat de wetten, die in deze parasja geschreven staan, en ook in de rest van de Tora, in verband staan met de vorige parasja. Hierin lezen wij over het geven van de Tien Geboden op de berg Sinai, de volledige Tora en al haar mitzwot werden door G-d op de Berg Sinai gegeven.

Tot Mosje zeide Hij (G-d: Klim op tot de Eeuwige, gij en Aharon, Nadav en Avihoe en zeventig van de oudsten van Israël en buigt u van verre neder. (Exo 24:1)

Dit wordt bevestigd door Maimonides die de 13 principes van Joods geloof, *Ani Maamin*, schreef, een van hen zegt, "Ik geloof met volkomen geloof, dat geheel de Tora, die we nu hebben dezelfde is, die aan Mosje, onze Rabeenoe werd gegeven".

VERSCHILLENDE CATEGORIEN WETTEN

Rabbi Zalmen Marozov geeft ons de verschillende categorieën van de geboden. Hij zegt: "De 613 mitswot vallen in verschillende algemene categorieën. Ze kunnen gegeneraliseerd worden als positieve mitswot (acties die we moeten uitvoeren) en negatieve mitswot (verboden die we moeten vermijden). Het Joodse volk heeft vastgesteld, dat er 365 negatieve mitswot zijn, en om dit aantal niet te vergeten hebben ze er voor elke dag van het jaar één opgezegd. De wetten zijn ook gecategoriseerd volgens de Hebreeuwse woorden die in de Tora worden gebruikt, wat drie algemene groepen in zich draagt: Eidoet, Choekim en Misjpatim. Eidoet zijn 'getuigenissen'. Deze Mitswot dienen als een 'teken' tussen ons en G-d.

Bijvoorbeeld, rusten op Sjabbat herinnert ons eraan, dat G-d op de zevende dag rustte. Pascha herinnert ons aan het wonder van de uittocht.

Choekim zijn Mitswot die geen duidelijke logische reden hebben. Voorbeelden zijn de Kasjroet wetten, die niet echt vermeld staan als hygiënische of gezondheidswetten, zoals bijvoorbeeld het verbod op het eten van varkensvlees. In deze categorie vallen ook wetten als verbod op het dragen van wol en linnen in één kledingstuk, etc. Veel mensen kunnen vandaag de dag uitleggen, dat de meeste van deze wetten werden gegeven om gezond te zijn, maar het Joodse volk weigert deze redenering omdat ze zeggen, dat wanneer wetenschappers morgen ontdekken dat varkensvlees goed is voor de gezondheid, wat doen we dan? Varkensvlees eten? Helemaal niet.

Daarom zei de Joodse traditie, dat we niet weten waarom God sommige wetten gaf, we voeren deze wetten uit, niet omdat we de reden daarvoor kennen, maar gewoon omdat God ze aan ons heeft gegeven, en dat is voldoende reden.

Misjpatim zijn meestal wetten van burgerlijk recht; "niet doden," of "geen overspel plegen." Deze wetten vallen binnen het gebied van menselijke logica en rede. In feite bevatten veel seculiere samenlevingen soortgelijke wetten. Er is een misvatting onder christenen, en dat is te geloven dat de 613 mitswot of de geboden uit de joodse traditie, Talmoed of Halacha, komen, dat klopt niet.

De 613 geboden komen uitsluitend uit de Tora of de vijf boeken van Mosje Rabeenoe, niet toegevoegd door de traditie of de Rabbijnen. En zoals we al hebben gezegd zijn de Tien geboden de samenvatting van de 613 mitswot.

De 613 geboden zijn daarom over het algemeen verdeeld in twee categorieën:

1. mitswot tussen een persoon en God. 2. mitswot die elkaar beïnvloeden. De samenvatting van deze twee categorieën is te vinden in de twee stenen tafelen van de Tien Geboden, de eerste tafel bevat de eerste vier geboden;

(1. Geloven in G-d. 2. Verbod op afgoderij. 3. Geen ijdel gebruik van Zijn Naam. 4. Het houden van de Sjabbat.) Deze vier mitswot gelden tussen mensen en G-d. De zes andere mitswot (5. Eer uw ouders. 6. Pleeg geen moord. 7. Pleeg geen overspel. 8. Steel niet. 9. Geen vals getuigenis geven en 10. Begeer uw naaste niet.) gelden van persoon tot persoon. Desondanks beïnvloeden de mitswot tussen individuen onze relatie met G-d, terwijl de mitswot tussen G-d en ons ook hun uitwerking op iedereen hebben. Elke goede daad die wij doen verbetert en versterkt immers onze relatie met G-d en daar heeft de gehele mensheid baat bij. Parasja Misjpatiem betreft met name de categorie van mitswot tussen het ene individu en de andere.

VAN GENERATIE OP GENERATIE

De Bijbel staat vol met levensverhalen, zelfs de Tora begint met verhalen, de geschiedenis van de schepping, van de zondvloed, van de toren van Babel, van Avraham, Jitschak, Ja'akov. Voordat we wetten en theologie vastleggen, geeft de bijbel individuele casusstudies, en uit deze casusstudies trekken we lessen en aanwijzingen voor ons dagelijks leven. Deze casusstudies zijn door de hele geschiedenis van Israël geïnterpreteerd, en al deze interpretaties hebben de Mondelinge Wetten opgeleverd.

Daarom is voor het Joodse volk de relatie tussen de geschreven Tora en de mondelinge Tora als die tussen korte schriftelijke aantekeningen bij een lezing en de lezing zelf.

Een voorbeeld wordt gegeven in deze vers, wanneer er gezegd wordt "Wanneer je een Hebreeuwse slaaf koopt", (Exodus 21:2), de Mondelinge Tora leert ons, dat de zaak die hier behandeld wordt, de zaak is die beschreven wordt in Exodus 22:2, "een dief die niet de middelen heeft om teruggave te doen voor wat hij gestolen heeft, moet verkocht worden, om zijn slachtoffer te vrijwaren". En ook, "zo'n verkoop wordt alleen opgelegd aan mannelijke dieven". De formulering daar (22:2) is dus niet algemeen en all-inclusive, het zegt niet alleen "hij zal worden verkocht", (Exodus 22:3), maar voegt het kwalificerende woord "voor zijn diefstal" toe, (Exodus 22:3) en het zegt niet alleen "voor de diefstal" maar "zijn diefstal", wat aangeeft dat vrouwen die schuldig worden bevonden aan diefstal zijn uitgesloten van deze bepaling (Sotah 23b). Laten we niet vergeten, dat Abraham een zekere kennis van deze wetten had "omdat Avraham mijn stem gehoorzaamde en mijn vermaning, mijn geboden mitsvotay, mijn statuten *choekotay*, en mijn wetten *torotay* hield". (Genesis 26:5). Avraham had geen schriftelijke documenten, Mosje Rabeenoe zou vier eeuwen later worden geboren.

Het betekent, dat een bepaald aantal mondelinge wetten al lang vóór Mosje Rabeenoe bestond, deze Mondelinge Wetten werden overgedragen door Avraham aan Jitschak en Ja'akov, die 15 jaar oud was toen Abraham stierf, door Jitschak aan Ja'akov, door Ja'akov aan zijn 13 kinderen die ook deze "geboden, statuten en wetten" aan hun kinderen en nakomelingen overdroegen. Toen de kinderen van Israël Egypte verlieten, hadden zij in hun collectieve herinneringen deze wetten generaties na generaties ontvangen.

BESCHERMING VAN DE EERSTE VROUW

Als de Tora polygamie toestaat, is er ook enige bescherming voor de eerste vrouw: "Als hij een andere vrouw voor zichzelf neemt, zal hij haar voedsel, haar kleding of haar huwelijksrechten niet verminderen", (Exodus 21:10). Volgens Rabbi Hirsch is dit de enige passage waarin de Tora de verplichtingen van de man tegenover zijn vrouw bespreekt.

Bij het afbakenen van *Misjpat Habanot*, de fundamentele huwelijkse rechten van de dochters van haar bevolking concentreert de Tora zich op het geval van een vrouw uit de allerlaagste trede van de sociale ladder, een dochter van een armlastige, de dochter van een man die het hemd al van zijn rug had verkocht en die, om zichzelf en zijn dochter te redden van de honger, haar verkocht als een dienstmeid. Verworpen en misschien zelfs mishandeld door haar meester, wordt zij de vrouw van de zoon. De Tora maakt van deze vrouw de gelijke van een vrouw, die uit vrijheid tot het huwelijk komt en het proclameert: Niet in het minst mag de behandeling van de ene minder zijn dan die van de ander! (Meshilta)

HEB JE NAASTE LIEF

De Talmoedische wijsheer Rabbi Akiva legt het Tora gebod, "Heb je naaste lief als jezelf", als volgt uit: "Wat je niet wilt dat anderen jou aandoen, doe dat een ander ook niet!". De Talmoed illustreert deze stelregel met het volgende verhaal; "Een man had eens een veld gekocht. Toen hij zijn veld ging ploegen, was het vol met stenen.

Om zijn veld op te ruimen, nam hij de stenen en gooide ze op de publieke weg ernaast. De stenen waren een obstakel, voor de mensen, die de weg gebruikten, maar het kon de boer niet schelen. Een dag, liep een oude man op de weg. Toen hij de boer stenen zag gooien op de weg, werd de oude man heel boos. Hij zei aan de boer, "Waarom gooi je stenen, van een veld dat niet van jou is, op een weg, die ook geen eigendom van je is!". "Oude man, waarover heeft u het?", lachte de boer. "Dit veld is mijn eigendom!. Ik gooi stenen van mijn veld op een weg, die niet van mij is". De oude man zei, "We zullen zien!". Enige tijd later, werd de boer arm en moest hij zijn veld verkopen en ging toen voor anderen werken. Op een donkere avond, liep hij naar huis van het werk, hij struikelde over een berg stenen op de weg. Toen hij zich uiteindelijk oprapte, keek hij rond en realiseerde zich, dat hij bij zijn oude veld was, en dit waren dezelfde stenen, die hij eens op straat gooide. "Nu zie ik hoe wijs de oude man was en hoe dwaas ik was", zei hij. "Ik verwijderde de stenen, van een veld, die niet meer van mij is en gooide ze op een publieke weg, die van mij is!". "Ik raakte geblesseerd, door mijn eigen dwaasheid!". . "Wat je niet wilt dat anderen jou aandoen, doe het een ander ook niet!", zegt Rabbi Akiva. Zoals het bovenstaande verhaal illustreert, is het vaak zo, dat wat we anderen aandoen, uiteindelijk terugkomt, om ons te helpen of om ons pijn te doen. Rabbi Packouz zei, de juiste manier om naar de wetten van schade te kijken, is vanuit het perspectief van *Sefer Chinoech* (commentaar op de geboden), de grondslag van de wetten betreffende schade is de *mitswa* van "houden van je naaste medemens". Wanneer u om anderen geeft, zult u zorgvuldig zijn om niets te doen, dat hen schade of lijden zal veroorzaken. Wanneer vriendelijke en medelevende mensen deze wetten bestuderen, denken zij niet in termen van hoeveel geld zij zullen moeten betalen, maar in termen van wat zij kunnen doen, om te vermijden dat zij anderen schade, verlies en pijn veroorzaken. Door deze delen van de Tora op de juiste manier te bestuderen, zal onze gevoeligheid voor de mogelijkheden om anderen schade te berokkenen nog toenemen. De Talmoedische wijze Rabbijn Akiva legt het Tora bevel; "Heb je medemens lief als jezelf" als volgt uit: "Wat je niet wilt dat anderen jou doen, doe dat anderen niet

Toen kwam Mosje en deelde het volk al de woorden des Eeuwige en al de verordeningen mee, en het gehele volk antwoordde eenstemmig: Al de woorden, die de Eeuwige gesproken heeft, zullen wij doen.

(Exo 24:3)

HAFTARA Jeremia 33: 25 - 34:22

Een nieuwe visie werd aan Jeremia gegeven. De Babyloniërs stonden op het punt om Jeruzalem te vernietigen en de inwoners te deporteren: "Het woord, dat van HaSjeem tot Jeremia kwam, terwijl Nebukadnezar, de koning van Babel, en zijn gehele leger en alle koninkrijken der aarde, waarover hij regeerde, en alle volken strijd voerden tegen Jeruzalem en alle steden daaromheen", (Jer 34:1). Jeremia kreeg een speciale boodschap voor de koning van Juda: Babylon zal de overwinning op Israël hebben en de koning zal worden gedeporteerd. "Zo zegt HaSjeem, de God van Israël: Ga heen en spreek tot Sedekia, de koning van Juda, en zeg tot hem: Zo zegt HaSjeem: zie, Ik geef deze stad in de macht van de koning van Babel, die haar met vuur zal verbranden; gij zult niet ontkomen aan zijn macht, maar voorzeker gegrepen en in zijn macht gegeven worden; van aangezicht tot aangezicht zult gij de koning van Babel zien, van mond tot mond zal hij met u spreken en gij zult in Babel komen", (Jer 34:2-3). God deelde Jeremia mee, dat Israël het Sjabbatjaar niet accepteerde, dit was een van de redenen van de deportatie. In het begin vervulden ze de mitswa: "Toen hadden alle vorsten en het gehele volk, die de verbintenis hadden aangegaan, erin toegestemd, dat zij ieder zijn slaaf of slavin vrij zouden laten gaan, om hen niet langer in slavernij te houden; zij hadden erin toegestemd en hadden hen laten gaan", (Jer 34:10). God was verheugd om te zien, dat de Joodse slaven door hun meester werden bevrijd, vooral omdat het huidige volk van Israël in deze zaak op een betere manier handelde dan hun voorouders: "Na verloop van zeven jaren zult gij een ieder zijn broeder, een Hebreëer, die zich aan u verkocht heeft, vrij laten gaan; als hij u zes jaar gediend heeft, zult gij hem vrij van u laten gaan. Maar uw vaders gaven Mij geen gehoor en neigden hun oor niet. Gij nu hadt u heden bekeerd en gedaan wat recht is in mijn ogen door een ieder voor zijn naaste een vrijlating af te kondigen, en gij hadt voor mijn aangezicht een verbintenis gesloten in het huis waarover mijn naam is uitgeroepen", (Jer 34:14-15). Alles lijkt in orde te zijn. We weten echter niet waarom, de meeste boereneigenaren berouw hadden en hun slaven terug namen: "Maar later waren zij erop teruggekomen en hadden zij de slaven en slavinnen die zij vrij hadden laten gaan, teruggehaald en hen als slaven en slavinnen aan zich ondergeschikt gemaakt", (Jer 34:11). We weten niet hoe dit is gebeurd, maar we kunnen ons voorstellen dat de Joden die weer in slavendienst werden gebracht, niet gelukkig waren. Ze hadden een kans om een normaal leven te beginnen, maar nu is het niet meer mogelijk. We begrijpen de frustratie van de Heer in zo'n situatie: "Maar gij zijt weder omgekeerd en hebt mijn naam ontheiligd, doordat gij een ieder zijn slaaf en slavin, die gij naar hun verlangen vrij hadt laten gaan, hebt teruggehaald en hen als slaven en slavinnen aan u ondergeschikt hebt gemaakt", (Jer 34:16). Het is heel vreemd wat het volk van Israël heeft gedaan. Zo besloot God dat Israël gestraft zou worden: "Daarom zegt HaSjeem aldus: 'Gij hebt niet naar Mij gehoord om een vrijlating af te kondigen, een ieder voor zijn broeder en een ieder voor zijn naaste. Zie, Ik kondig voor u een vrijlating af', luidt het woord des HaSjeem, 'aan het zwaard, de pest en de honger, en Ik zal u tot een schrikbeeld maken voor alle koninkrijken der aarde.....Ook Sedekia, de koning van Juda, en zijn vorsten zal Ik overgeven in de macht van hun vijanden en van wie hen naar het leven staan, in de macht van het leger van de koning van Babel, dat van u weggetrokken is. Zie, Ik geef bevel', luidt het woord des HaSjeem, en 'Ik breng hen naar deze stad terug, dat zij tegen haar strijden, haar innemen en haar met vuur verbranden; en de steden van Juda maak Ik tot een wildernis, waar niemand woont'", (Jer 34:17-22).

BESORA - GOED NIEUWS - Apostolische Geschriften - Mattheüs 25:31-46

Er zijn veel wetten te lezen in deze parasja Misjpatiem van deze week HaSjeem heeft Israël sociale wetten gegeven, om zo een samenleving te creëren vol gerechtigheid en humaniteit. Bijvoorbeeld om je dienaar elke Sjabbatical week vrij te laten: "Als je een hebreeuwse slaaf koopt, moet hij zes jaren voor je werken en in het zevende jaar mag hij als een vrij man vertrekken, zonder dat hij je daarvoor iets hoeft te betalen", (Exodus 21:2). Of het zorgen voor de armen, de wezen en de weduwen: "Jullie mogen wezen en weduwen niet slecht behandelen", (Exodus 22:21). Het concept naastenliefde wordt in het Judaïsme Tsedaka genoemd, wat "rechtvaardigheid", "gerechtigheid" betekent. Liefdadigheid is inderdaad geen gunst die je de armen verleent, het is een simpele daad van gerechtigheid en rechtvaardigheid. Jesjoea had dezelfde zorg voor de armen en de mensen in nood. En voor hem was elke daad van liefde en liefdadigheid belangrijk, niet voor redding, maar om in actie de liefhebbende HaSjeem te tonen die we hebben aanvaard en in wie geloven. Het is duidelijk, dat volgens de Hebreeuwse bijbel (Habakuk 2:4) en Apostolische Geschriften (Efeziërs 2:10) wij gered worden door geloof, niet door onze rechtvaardigheid. Als we gered zou worden door rechtvaardigheid zouden we helemaal niet gered worden, want wie is in staat om voor HaSjeem genoeg daden van rechtvaardigheid te presenteren, toen HaSjeem zei: "Ze zijn verdorven; hun daden zijn gemeen; er is niemand die goed doet", (Psalm 14:1).

We hebben dit punt vorige week gedetailleerder gezien door de Haftara van Jesaja 6 waar Jesaja huilde: "Toen zeide ik: Wee mij, ik ga ten onder, want ik ben een man, onrein van lippen, en woon te midden van een volk, dat onrein van lippen is, - en mijn ogen hebben de Koning, Adonai Tsevaot, gezien", (Jesaja 6:5). Echter, hoewel we onze daden niet kunnen presenteren als daden van rechtvaardigheid en voor onze redding, moet deze redding, als we eenmaal gered zijn door de verdiensten van Masjiach, vertaald worden in daden van vriendelijkheid en liefde voor de mensen in nood. Naarmate we ons karakter transformeren naar het beeld van Masjiach, moeten we meer en meer gevoeligheden tonen naar de lijdende mensen. Maar nogmaals het is OMDAT we gered zijn, dat we vriendelijk en liefdevol zouden willen zijn. Niet om verlossing te verdienen. Onze daden van gerechtigheid en vriendelijkheid zijn de vrucht van de Roeach Hakodesj (Geest van HaSjeem) die in ons hart werkt. Op een dag ontmoette Jesjoea een rijke man die hem wilde volgen, "Jesjoea keek naar hem en hield van hem. 'Het ontbreekt je aan één ding', zei hij. 'Ga, verkoop alles wat je hebt en geef het aan de armen, en je zult een schat hebben in de hemel. Kom dan, en volg mij'", (Markus 10:21). Het was onmogelijk voor deze man om het te doen. Later, gaf Jesjoea een gelijkenis die laat zien hoe zorg voor de armen belangrijk is. Sprekend over de latere dagen, bevestigde hij dat er een oordeel zal komen en een ieder zal ook geoordeeld worden aan de hand van zijn daden van vriendelijkheid en liefde, dan zullen sommigen geclassificeerd worden als 'schapen' en anderen als 'bokken', "Wanneer de Zoon des mensen in zijn heerlijkheid komt,...zal Hij de schapen aan zijn rechterkant zetten en de bokken aan zijn linkerkant", (Mattheüs 25:31-33). Masjiach komt ook om over de naties te oordelen. "Dan zal de Koning zeggen tegen degenen aan zijn rechterkant, 'Kom, u die gezegend bent door mijn Vader: neem je erfenis, het koninkrijk dat van het begin van de wereld voor u bestemd is'", (34). Waarom? Wat was het verschil tussen de schapen en de bokken? Jesjoea beantwoordt deze vraag door het beschrijven van daden van vriendelijkheid: "Toen ik honger had hebt u mij te eten gegeven, ik had dorst en u hebt mij te drinken gegeven, ik was een vreemdeling en u hebt Mij uitgenodigd", (Mattheüs 25:34-35). De mensen die beloofd worden hebben daden van vriendelijkheid getoond aan degenen in nood. Aan de andere kant hebben we de slechte mensen, degenen die de tweede dood als straf zullen verdienen. Wat zal Masjiach tegen hen zeggen? "Dan zal Hij ook tot hen, die aan zijn linkerhand zijn, zeggen: Gaat weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is. Want Ik heb honger geleden en gij hebt Mij niet te eten gegeven, Ik heb dorst geleden en gij hebt Mij niet te drinken gegeven; Ik ben een vreemdeling geweest en gij hebt Mij niet gehuisvest, naakt en gij hebt Mij niet gekleed, ziek en in de gevangenis en gij hebt Mij niet bezocht", (Mat 25:41-43). Interessant in deze gelijkenis is dat elk van hen, de rechtvaardige en de goddeloze, zich niet bewust is van zijn goede of slechte daden. Toen ze hoorden dat de koning hen een oordeel had gegeven, stelden beiden de Masjiach dezelfde vraag: "Here, wanneer hebben wij U hongerig gezien en hebben wij U gevoed, of dorstig en hebben wij U te drinken gegeven? Wanneer hebben wij U als vreemdeling gezien en hebben U gehuisvest, of naakt, en hebben U gekleed? Wanneer hebben wij U ziek of in de gevangenis gezien en zijn tot U gekomen?", (Mat 25:37-39) of "en hebben wij U niet gediend?", (Mat 25:44). Jesjoea identificeerde zichzelf met de armen, de wees, de weduwe en iedereen in nood: tegen degenen die rechts van hem waren zei hij, "Ik vertel je de waarheid, wat je ook gedaan hebt voor één van mijn minste broeders heb je voor mij gedaan", (Mattheüs 25:40). en tegen de anderen zei hij, "Ik zeg u de waarheid, wat u ook niet gedaan hebt voor één van deze minsten hebt u ook niet voor mij gedaan", (Mattheüs 25:45). Het grote verschil tussen deze twee groepen mensen is hun transformatie en hun openheid voor het werk van de Roeach Elohiem in hun geest en hun hart. "Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Tegen zodanige mensen is de wet niet", (Gal 5:22). Het is een focus van Jesjoea op de *mitswo*t die we hebben in de Tora en speciaal in deze parasja Misjpatiem. Laten we luisteren naar enkele van deze wetten, "Wie iemand zo treft, dat hij sterft, zal zeker ter dood gebracht worden ....", (Exodus 21:12), "Doch wanneer iemand misdadig handelt tegen zijn naaste en hem met list doodt, dan zult gij hem van mijn altaar weghalen", (Exo 21:14), "Wie zijn vader of zijn moeder slaat, zal zeker ter dood gebracht worden", (15), "Wie zijn vader of zijn moeder vervloekt, zal zeker ter dood gebracht worden", (17), "Als mensen met elkaar vechten en de één de ander met een steen of met zijn vuist slaat...", (18), "Als mannen aan het vechten zijn en één van hen een zwangere vrouw zo hard raakt dat haar kind te vroeg geboren wordt", (22). En hoofdstuk 22 vervolgt op dezelfde manier: "Indien werkelijk het gestolene levend in zijn bezit gevonden wordt, hetzij rund, ezel of een stuk kleinvee, zal hij het dubbele als vergoeding geven", (Exo 22:4). Het is voor HaSjeem belangrijk om van Hem te houden en je naaste lief te hebben. Het is niet zo, dat wij voor altijd gered zijn omdat we de Heer Jesjoea hebben aanvaard en we gered zijn. Redding kan verloren gaan als we in ons dagelijks leven niet laten zien, dat we de Heer dankbaar zijn voor Zijn redding, terwijl we dit niet verdienen, zoals Rabbijn Sja'uel het bevestigt, "HaSjeem toonde zijn liefde voor ons, terwijl wij nog zondaars waren, Masjiach stierf voor ons", (Romeinen 5:8), dat is de grote liefde van HaSjeem, we waren nog zondaars, de Masjiach stierf voor ons. Masjiach nam het risico om voor ons te sterven, terwijl we nog steeds zondaars waren. Het resultaat van deze daad van Liefde: "Wij zijn dus voor HaSjeem rechtvaardig geworden door het bloed van Masjaich, des te meer zal hij ervoor zorgen dat G-ds vreselijke toorn aan ons voorbij gaat. Vroeger waren wij vijanden van HaSjeem, maar wij werden met HaSjeem verzoend door de dood van Zijn Zoon, veel meer, nu wij verzoend zijn, zullen we gered worden door zijn leven. Meer nog, we verheugen ons ook in God door onze Heer Jesjoea HaMasjiach, door wie we nu verzoening hebben ontvangen", (Romeinen 5:9-11). We hebben deze verzoening met G-d, wat een geweldige liefde! Daarom deel ik deze liefde graag met iedereen die het nodig heeft.

INSPIRATIE HOEK - VERTELLINGEN EN TRADITIE

Dat de verplichtingen van de Tien Geboden meer begrepen en uitgevoerd mogen worden, extra bevelen, principes van de Tien Geboden illustrerend en toepassend, werden gegeven. Deze wetten werden vonnissen genoemd, omdat ze opgesteld waren uit oneindige wijsheid en rechtvaardigheid en omdat de politierechters recht moesten uitspreken, overeenkomstig deze wetten. Anders dan bij de Tien Geboden, werden ze prive gegeven aan Mosje, die ze aan het volk moest communiceren. (PP 310).

ONDERDOMPELING IN DE TORA

Rabbi Akiva bleef de Tora studeren en onderwijzen, zelfs toen het op straffe van de dood verboden werd door de Romeinse overheid. Toen Papus Ben Yehuda hem beschuldigde, van het op een onverantwoorde wijze in gevaar brengen van zijn leven, antwoordde Rabbi Akiva hem met de volgende allegorie: Een vos drinkende uit een vijver, zag de vissen in duidelijke consternatie rond scharrelen. "Wat beangstigt u, visje?", vroeg de vos. "We zijn bang voor de netten van de vissers", antwoordde de vis. "We weten niet waar zij neer zullen vallen, om ons te vangen". "Waarom moeten jullie zo bang worden?", adviseerde de vos. "Misschien kan ik jullie helpen. verlaat jullie vijver, en kom verder op het droge en ik zal jullie in bescherming nemen". "Dwaze vos", riep de vis. "Als we bang en onzeker zijn in het water, de omgeving die ons voorziet in waar levensbloed, hoeveel te meer, als we uit ons element zouden zijn?. De Tora is de levensbloed van de gelovigen. Zonder haar studie en naleving, zijn wij als een vis op het droge. Welke veiligheid kan worden verkregen, dan uit de totale onderdompeling in de wateren van de Tora?. De Midrasj vertelt ons dat de vorige allegorie nog een stap verder moet worden genomen. Vissen, die voortdurend ondergedompeld zijn in water hebben een zeer bijzondere aard. Als het regent, stijgen de vissen razend op naar de bovenkant van het water, wanneer de druppels het water raken, om hongerig nog een druppel regen te ontvangen. Ze zijn niet tevreden met de eindeloze toevoer van water die hen overspoelt. Dus ook de gelovige die ondergedompeld is in Torah, moet desalniettemin hongerig zijn om op te kunnen stijgen naar nieuwe niveaus van Thora-leer en -naleving

EEN SPECIAAL HORLOGE

De man stond bij de receptiebalie van de herberg, na een lange en vermoeiende reis. Ondanks zijn moeheid, of misschien daardoor, had hij het onrustige gevoel, dat er iets niet klopte in deze herberg. Maar wat was het...wat was het?. Terwijl hij klaar was met het inchecken, werd hij plotseling bewust van een geluid, een geluid, zowel bekend, als niet kloppend. Tick, tock, tick, tock. Dat was het!. Het horloge!. Het horloge van de herbergier!. "Dat horloge.....", zei hij aan de herbergier. Dat horloge is het horloge van mijn Rabbi!". "Hoe weet u dat?", zei de herbergier. "Want het horloge van mijn Rabbi is anders, dan elk andere horloge in de wereld". "Hoe dan?". "Met elke tik, zegt elk horloge in de wereld, "Nog een seconde van uw leven voorbij. Tick!. Een stap dichterbij de dood, Tock!. Dichterbij de dood, tick!. Dichterbij de dood, tock!.....". Elk horloge in de wereld is zo, behalve het horloge van mijn rabbi, zijn horloge zegt, "Een seconde dichterbij de verlossing, tick!. Een stap dichterbij de Wereld van de Waarheid, tock!. Een stap dichterbij het eeuwig leven, tick!. Dichterbij het leven, tick!. Dichterbij het leven, tock....". Ik twijfel er niet aan, dat dat het horloge is van mijn rabbi". "Een paar jaren geleden", zei de herbergier, "was er een rabbi, die hier in de herberg verbleef. Toen hij de rekening kwam betalen, realiseerde hij zich, dat hij niet genoeg geld had, om te betalen, dus gaf hij me het horloge in de plaats"

VERLOSSING DIE NIETS KOST

Rabbi Elimelech van Lizensk was een geweldige student. Tegelijkertijd was hij erg nederig. Eens zei hij, "Wanneer ik over zal gaan en kom in de Wereld-dieKomt, en zij zullen me vragen, heeft u de Tora, naar uw beste vermogen gestudeerd, dan zal ik antwoorden, nee. Heeft u naar beste vermogen gebeden, dan zal ik antwoorden, nee. Heeft u goede daden, naar beste vermogen uitgevoerd, ik zal dan weer antwoorden met nee. Dan zullen ze tegen mij zeggen, "U spreekt de waarheid en alleen daarom bent u, de beloning in de Wereld-die-komt, waardig". Rabbi Sja'ael zegt, ' Want door genade zijt gij behouden, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God; niet uit werken, opdat niemand roeme.", (Efeze 2:89).

ZORGEN VOOR DE ARMEN

De Talmoed vertelt het volgende verhaal: Rabbi Akiva had een dochter, die volgens de voorspellingen van de sterren zou overlijden, op haar trouwdag. Dit bezorgde hem veel zorgen. Na haar huwelijk, ging ze slapen en nam haar gouden broche van haar jurk en pinde het op de muur. In de ochtend, schrok ze toen ze een dode giftige slang zag, zijn oog doorboord door de gouden broche!". Ze rende om haar vader te vertellen. "Mijn dochter", vroeg Rabbi Akkiva, "wat heb je gedaan, om zo'n wonder te verdienen?". "Op mijn huwelijk", antwoordde ze, "kwam een arme man en smeekte voor een maaltijd, om zijn honger te stillen. Ik zag dat iedereen het te druk had met de trouwfeestiviteiten, om hem te helpen, dus gaf ik hem mijn eigen maaltijd, die u, vader, me persoonlijk had opgediend". "Dat is het!", riep haar vader uit. "Die mitzva heeft je leven gered!"

Wanneer gij een verdwaald rund of ezel van uw vijand aantreft, zult gij ze hem zeker terugbrengen.

(Exo 23:4)